

Bijsmaak

Grethe van Geffen in VNG Magazine, 20 januari 2006

Er is een nieuw fenomeen dat ons land lijkt te gaan overspoelen, en het heet: de Voedselbank. Elke goedwillende Nederlander die iets wil betekenen voor de minder bedeelde in ons land, kan zich aansluiten bij dit nieuwe project en blijkt dat ook in groten getale te doen. Politiek gezien heeft hij de wind mee. Met de verkiezingen in zicht en toenemende discussie over armoede is er nauwelijks een politieke partij te vinden die durft te verklaren dat deze aanpak wellicht teveel de geur van charitas en patriarchaat om zich heen heeft hangen. Voor het bedrijfsleven is het een mooie kans om zonder al teveel inspanning iets wat algemeen gewaardeerd wordt te leveren. U begrijpt het al, o hooggeachte lezer: ik erger me.

Denk niet dat het mij onverschillig laat of mensen het goed redden in hun leven of niet. Zo ben ik jarenlang voorzitter geweest van de Amsterdamse, en een tijdje zelfs van de landelijke belangenvereniging voor harddruggebruikers. Dat kwam voort uit ervaring met charitas en patriarchaat: ik kende de vele instanties die zich met harddruggebruikers bemoeien reeds als vrijwilliger in de sector én als professional. Daarvan leerde ik dat slechts weinigen beter worden van een goedbedoelde, maar per definitie ongelijkwaardige inspanning. En daar verzette ik me tegen. Ik herinner me dat de toenmalige Amsterdamse wethouder Ton Hooijmaijers in de Sinterklaas-periode verklaarde dat druggebruikers evengoed kunnen werken als elk ander; laat ze dan maar chocoladeletters gaan inpakken! Een golf van kritiek barstte over hem los omdat hij asociaal zou zijn. De leden van onze belangenvereniging gaven hem echter grotendeels gelijk. Alleen, zo merkten ze op, zou het leuk zijn als hij de werkgevers erbij zou leveren: want zelfs met alle goede wil van de wereld zou het voor onze druggebruikers schier onmogelijk zijn aangenomen te worden, zelfs voor het inpakken van chocoladeletters... Met de verontwaardigde critici schoten ze echter helemaal niets op. Een actueler voorbeeld is te vinden bij een verkoper van de daklozenkrant die sinds tijden bij een AH-filiaal in Amsterdam-Zuid staat, en dat nu om een bepaalde reden niet meer mag van de filiaalmanager. Vele klanten hebben geprotesteerd en actie gevoerd om 'hun dakloze' terug te krijgen. Het is lief, het is betrokken, maar ik vraag me toch af: wat is nou eigenlijk de bedoeling? Dat die man daar tot in lengte van dagen steeds voor een euro blijft staan? Heeft die man niet bewezen gemotiveerd en gedisciplineerd te zijn? Bied die man een baan aan! Als al die actievoerende klanten daarvoor hun netwerk inzetten, moet het lukken. Dan hebben we het niet over charitas, maar over gelijkwaardigheid.

En dat is precies het gevoel dat me bekruipt bij de Voedselbank die ons land verovert. Het is ongetwijfeld vaak geboren uit goede bedoelingen, maar er zit een bijsmaak aan. En waarschijnlijk een bij-effect, waarvan we op de langere termijn nog voldoende last krijgen; wij, en ongetwijfeld juist ook de gebruikers ervan.

Reactie? g.vangeffen@seba.nl